

HANDHAVINGSUITVOERINGSPROGRAMMA
GEMEENTE ZUTPHEN 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Onderwerpen waar capaciteit op wordt ingezet	4
3. Evaluatie HUP 2024	17
4. Top 10 handhaving met monumenten status	25
5. Handhavingsvisie	26
5.1. Visie	26
5.2. Strategie	26
5.3. Wettelijke kader	27
5.4. Capaciteit	27
5.4.1. Vergunningen en Handhaving	27
5.4.2. Toezicht en Handhaving van team Veiligheid	28
Bijlage I. Invloedrijke ontwikkelingen	29
Landelijk	29
Regionaal en lokaal	29
Bijlage II. Strategie	32
Vergunningen en Handhaving	32
Vergunninggebonden toezicht	32
Niet vergunninggebonden toezicht	32
Juridische procedures	32
Toezicht en Handhaving van team Veiligheid	33
Bijlage III. Toelichting op capaciteit	34
Vergunningen en Handhaving	34
Toezicht en Handhaving van team Veiligheid	34

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Zutphen

Postbus 41

7200 AA Zutphen

's Gravenhof 2

www.zutphen.nl

VenH en Veiligheid

Auteur(s): Marc Hakkenhaar & Ans Bandel

Status: Definitief

Versie: 4-2-2025

1. Inleiding

Voor u ligt het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) 2025. Dit uitvoeringsprogramma beschrijft onder andere de praktische uitvoering van de handhaving op grond van de Omgevingswet door het team Vergunningen en Handhaving (VenH), de praktische uitvoering van de Algemene Plaatselijke Verordening Zutphen 2011 (APV) en de bijzondere wetten door team Veiligheid van de gemeente Zutphen. De juridische grondslag voor dit programma wordt gevormd door het Omgevingsbesluit, dat vanuit de Omgevingswet de basis vormt voor het handhavingsbeleid en de handhavingstaken van de gemeente Zutphen op het gebied van de fysieke leefomgeving. Deze wetgeving is van kracht sinds 1 januari 2024 en voorziet in de juridische kaders en bevoegdheden die nodig zijn voor effectieve handhaving en naleving van regels met betrekking tot ruimtelijke ordening, milieu, bouw, en andere aspecten van de leefomgeving. Een HUP met betrekking tot de APV en bijzondere wetten kent geen wettelijke verplichting.

Het HUP maakt inzichtelijk hoe de capaciteit van de teams VenH en Veiligheid wordt ingezet over de onderdelen van toezicht en handhaving en welke taken er worden uitgevoerd. In het HUP wordt een overzicht gegeven van de inzet en de doelen op het gebied van handhaving en toezicht voor 2025. Het taakonderdeel handhaving milieu(vergunningen/ -meldingen) en handhaving asbest wordt aangeleverd door de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Deze taakonderdelen worden extern belegd.

De samenleving vraagt om een integrale aanpak op het gebied van veiligheid, toezicht en handhaving. Binnen de gemeente Zutphen is om deze reden ervoor gekozen om het handhavingsprogramma van team VenH samen te voegen met het handhavingsprogramma van team Veiligheid. De gemeente Zutphen heeft hierin één visie en hanteert één strategie, welke zich in de praktijk uiten in een samenwerking tussen een soortgelijke aanpak van de teams op verschillende vlakken. Namelijk informeren, waarschuwen, sanctioneren. Voorbeelden van deze samenwerkingen zijn de integrale controles die worden gehouden met ketenpartners onder andere op het gebied van ondermijning, maar ook controles die bebouwde en onbebouwde ruimte betreffen.

Het handhavingsuitvoeringsprogramma fungeert als een brug tussen het beleid en de daadwerkelijke praktijk. Dit bevordert eenduidigheid, samenwerking en kwaliteit, waardoor een geïntegreerde aanpak wordt bevorderd om overtredingen te voorkomen en de leefbaarheid van de gemeente Zutphen te vergroten.

Om een continue verbeterslag te kunnen maken wordt er in het nieuwe handhavingsuitvoeringsprogramma ook terug geblikt naar de ondernomen acties welke afkomstig zijn uit het handhavingsuitvoeringsprogramma van 2024. Deze terugblik biedt ons de kans om onze aanpak te kunnen verbeteren, knelpunten te identificeren en te zorgen voor een transparante en verantwoorde handhavingsstrategie die aansluit bij de behoefte van onze inwoners.

2. Onderwerpen waar capaciteit op wordt ingezet

De volgende thema's vragen specifiek tijd en aandacht van de teams Toezicht en Handhaving en VenH.

Waarbij de thema's in 2025 projectmatig worden gepland voor controles op:

- Fietsen in voetgangersgebied
- Alcoholwetgeving
- Bijtincidenten (honden)
- DOR (Digitaal Opkopings Register)
- Excessen binnenstad
- Ondernijning
- Terrassen

Mate van prioriteit aangegeven in kleur	
Kleur	Toelichting
	Hoge prioriteit
	Middel prioriteit
	Lage prioriteit

INTEGRAAL						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Werkwijze	Strategie	Toelichting
Overlast horeca-activiteiten			Veilig uitgaansleven en aanvaardbare leefomgeving	Het uitvoeren van horeca-toezicht tijdens uitgaansuren, dus in het weekend ook in de nacht via een rooster.	Toeziën op gedrag, sluitingstijden en afspraken gemaakt met exploitanten.	Uitvoering vindt plaats door BOA's in de uitgaansgebieden. Dit wordt per 2025 door uitbreiding binnen de boa-organisatie geïntensiveerd. Bij excessen wordt opgeschaald en gerapporteerd aan de juridisch adviseur. Daarnaast vinden er gesprekken plaats tussen de vergunningverleners en de bewoners en ondernemers.
Woonoverlast			Veilige woonomgeving	Gebiedsgericht toezicht en toezicht n.a.v. van signalen. Monitoren van situaties en indien nodig handhavend optreden in samenspraak met de procesregisseur.	Integrale benadering, mede door bijvoorbeeld inwonersparticipatie de overlast tegen gaan.	Toezicht vindt regelmatig plaats met een BOA en toezichthouder bouw, in het kader van een integrale aanpak. Daarnaast wordt er gestuurd op maatwerk door de procesregisseur. De toezichthouder bouw en boa's trekken hierin gezamenlijk op.

Overlast drugsgebruik			Veilige leefomgeving	Gebiedsgericht toezicht en toezicht n.a.v. van signalen. Monitoren van situaties en indien nodig handhavend optreden (kan ook sluiting van woning of andere panden inhouden) in samenspraak met de procesregisseurs en juridisch adviseur.	Integrale benadering in samenwerking met politie. Zowel het strafrechtelijke als bestuursrechtelijke spoor wordt ingezet.	Uitvoering vindt plaats door de BOA's in het gebied. Daar waar nodig wordt de juridische expertise ingezet voor bestuursrechtelijke aanpak.
Excessen binnenstad			Verrommeling waardevolle beschermde binnenstad tegen gaan	Reclame en ingebruikname objecten worden op basis van excriteria aangepakt.	Signaleren, informeren en als de minnelijke weg niet werkt: sanctioneren	Een projectmatige aanpak waarbij enkele dagdelen worden benut om preventie en toezicht uit te voeren, integraal. Daarna vindt legalisatietoets plaats. Vervolg kan dus zijn vergunningverlening of handhaving. In het 2 ^e semester van 2025 zijn de Spitaalstraat en Nieuwstad aan de beurt.
Ondermijning			Terugdringen vermenging onderwereld met bovenwereld	Signaleren van verdachte situaties. Ogen en oren functie.	Gezamenlijke controle waar mogelijk met andere disciplines (zoals ODA, Douane, politie, VWA): signaleren en sanctioneren.	Net als in 2024 wordt er in 2025 op projectmatige basis integrale controles ingepland. In 2025 wordt er geen onderzoeksinzet meer verricht op vermoedens van ondermijning, alleen concrete zaken worden opgepakt.
Controle evenementen			Veiligheid rondom evenementen	Toezicht op bouwconstructies, brandveiligheid, veiligheid binnenruimte voor het evenement. Houden aan vergunningsvoorwaarden tijdens het evenement. Veilige uitloop na het evenement.	De vergunningverlener weegt af of het nodig is om de dag voorafgaand aan een evenement een schouw te laten plaats vinden. Bij grote evenementen gebeurt dit standaard. Dit gaat dan i.s.m. brandweer, bouwtoezicht en de boa's. Bij kleinere evenementen wordt dit veelal op dag zelf gedaan door de dienstdoende boa. Controle en toezicht tijdens en na het evenement.	De verantwoordelijkheid ligt hoofdzakelijk bij de initiatiefnemers. Bij grote constructies sluit bouwtoezicht aan. Vergunningverlener geeft aan of dit nodig is. Zie aanvullende info onder capaciteit van de boa organisatie met betrekking tot de controle van evenementen.

Toezicht en Handhaving

Veilig uitgaan en evenementen

Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Werkwijze	Strategie	Toelichting
Alcoholwetgeving			Naleving van de exploitatievergunning en eventuele kansspelvergunning	Controle van commerciële en para-commerciële horeca-instellingen.	Er vinden controles plaats van de para- en commerciële instellingen. Iedere instelling 1x in de twee jaar. Daarnaast worden hotspots gecontroleerd in samenspraak met partners. Wet op de kansspelen op basis van APV in de toezichthoudende rol.	Verantwoordelijkheid voor het schenken van alcohol ligt in bij de exploitant. Handhaving vindt bij voorkeur bestuursrechtelijk plaats. In 2025 is de gemeente voornemens om naast de algehele integrale controles, de controles op de alcoholwetgeving uit te breiden en op projectmatige basis controles uit te voeren. Dit is mogelijk door de uitbreiding van de boa-organisatie.
Overlast horeca-activiteiten		n.v.t.	Het creëren van een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid	Zichtbaar aanwezig in het horeca-gebied. Toezicht op leefbaarheid, wildplassen, alcoholgebruik.	Door uitbreiding van de capaciteit van toezicht en handhaving in 2025 kan er met meer regelmaat capaciteit worden ingezet tijdens horeca tijden.	Wildplassen en alcohol gebruik / voor handen hebben in de openbare ruimte zerotolerance beleid.
Evenementen			Toezicht op veiligheid tijdens evenementen. Specifieke inzet verschilt per evenement.	In de kring rond het terrein wordt toezicht gehouden door Toezicht en Handhaving van de gemeente, gericht op leefbaarheid, wildplassen, alcoholgebruik en overige leefbaarheidsthema's. De politie beperkt zich tot het handhaven van de openbare orde en optreden bij excessen. Bijzonderheden terugkoppelen aan vergunningverlener.	In eerste instantie door signaleren, het maken van meldingen en informatie delen met het betrokken team. Er wordt geverbaliseerd bij overtredingen zoals wildplassen, alcoholgebruik e.d.	In 2025 heeft de politie te weinig capaciteit voor de inzet van evenementen i.v.m. de NAVO top en het bezoek van de koning op koningsdag in Doetinchem. Dit heeft als gevolg dat er meer boa capaciteit ingezet moet worden om de leefbaarheid te waarborgen. Deze bijzonderheden kunnen gevolgen hebben voor de eisen welke gesteld zijn in de vergunning met betrekking tot de aanwezigheid van beveiliging. Primair wordt op het evenemententerrein wordt toezicht gehouden door beveiligers die door de organisatie worden ingehuurd. Inzet van gemeentelijke toezicht en handhaving wordt bepaald in afstemming met team Veiligheid aan de hand van de evenementenkalender. Na grote evenementen vindt er een evaluatie plaats tussen de boa's en de vergunningverlener zodat verbeterpunten mee kunnen worden genomen naar volgend jaar.

Leeftijdscntroles			Vorkomen en tegengaan alcoholgebruik door jongeren onder 18 jaar	Gerichte acties in het horecagebied.	<p>Bij schenken aan <18 wordt direct bestuursrechtelijk opgetreden tegen de ondernemer.</p> <p>Bij drankgebruik en het voorhanden hebben van alcohol door jongeren onder 18 volgt na instemming van de jongeren en zijn of haar wettelijke vertegenwoordigers een doorverwijzing naar HALT. Indien niet gekozen wordt voor HALT, wordt er altijd een pv opgemaakt.</p>	<p>Na toezicht wordt bij schenken aan <18 de juridisch adviseur ingeschakeld voor handhavend optreden.</p> <p>De verantwoordelijkheid voor alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar ligt bij de wettelijke vertegenwoordigers van de jongeren. Bij aantreffen van jongeren onder de 18 jaar welke alcohol gebruiken worden door de boa's altijd de ouders ingelicht i.c.m. een mogelijke HALT verwijzing.</p>
--------------------------	--	--	--	--------------------------------------	---	---

Overlast op het snijvlak van zorg en veiligheid

Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Werkwijze	Strategie	Toelichting
Extreme woonoverlast			Verminderen van (extreme) overlast	Woonoverlast kan gemeld worden door burgers, ketenpartners via het meldpunt of contact te leggen met de procesregisseur.	Afwikkelen signaal volgens werkwijze procesregisseur extreme woonoverlast.	Maatwerk door procesregisseur. De procesregisseur zet de boa's veelvuldig in ter constatering van het extreme woonoverlast. Hierin schakelt de procesregisseur snel vanaf het moment van constatering, en legt het contact met bijvoorbeeld de overlastgever en/of de politie.
Overlast verwarde personen			Verminderen overlast	Overlast kan gemeld worden door burgers of waargenomen worden tijdens het wijkgericht werken.	Signaleren en doorgeven aan interne en externe partners.	Valt binnen het wijkgericht werken. Hierbij wordt vooral de complexe overlast opgepakt door de procesregisseurs.
Ad hoc overlastsituaties			Verminderen sociale overlast problematiek	Ad hoc, wijkgericht en op hotspots.	Reageren op meldingen sociale overlast en incidenten daarbij aanpakken. Meldingen doorzetten naar sociale wijkteams en hulpverleners.	Valt binnen het wijkgericht werken.

Jeugd en Veiligheid						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Werkwijze	Strategie	Toelichting
Jeugd			Contact maken en uit de anonimiteit halen	Contact maken met jeugd en groepen in beeld brengen tijdens het wijkgericht werken.	Informatiedelen met politie en procesregisseur jeugd, die de info verder delen in de keten.	<p>Jeugdboa's zoeken de verbinding met de jeugd en gaan met ze in gesprek. Ze zorgen voor de signalering. Dit wordt afgestemd met de procesregisseur.</p> <p>Alle boa's in dienst van gemeente Zutphen worden in het kader van het programma Preventie met Gezag opgeleid tot gecertificeerde jeugdboa's. Hierdoor kunnen zij nog makkelijker en professioneler bewegen rondom jongeren. Dit geldt ook voor het omgaan met complexe(re) situaties waarbij jongeren zijn betrokken. Door boa's bewust te maken van het effect van hun eigen denken en doen op het contact met jeugd(groepen) en ouderen en meer inzicht te geven in de straatcultuur, kunnen contacten met de aanpak van (groepen)jongeren worden opgebouwd en ontwikkeld.</p>
Jeugdoverlast			Terugdringen en hanteerbaar maken jeugdoverlast	Constateren van overtredingen en eventueel handhavend optreden tijdens het wijkgericht werken, hotspots en tijdens de avonddienst.	Verbaliserend optreden en verwijzen naar bureau Halt, in samenwerking met de politie. Terugdringen en hanteerbaar maken jeugdoverlast. Handhaven wordt vanuit de keten kenbaar gemaakt, zodat politie en handhavers op dezelfde wijze optreden.	<p>Naast dat de boa's worden opgeleid tot gecertificeerde jeugdboa's, geldt dat naast deze opleiding 4 'potentials' zich verder gaan specialiseren middels aanvullende modules en coaching on the job (in de praktijk). Deze vervolgopleiding wordt in de tweede fase van het projectplan Preventie met Gezag doorlopen met uitloop in 2026. Dit betreffen de modules:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeugdboa en ondermijning - (Jeugd)boa's en social media - Opleiding thuisgesprekken.

DOR/Ondermijning						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Werkwijze	Strategie	Toelichting
Heling			Vermindering en voorkoming van heling	Bij signalen en meldingen controleren.	Controle opkoopregister, bij een onjuist gebruik of niet invullen van dit register stellen de boa's een proces verbaal van bevindingen op. Dit proces verbaal wordt doorgestuurd naar de juridisch adviseur welke een bestuursrechtelijk traject start. Bij een vermoeden van heling wordt de zaak overgedragen aan de politie.	In 2025 wordt er gekozen om alleen te focussen op de bedrijven welke onder categorie rood van de risicomatrix vallen. Deze +- 20 bedrijven worden allemaal projectmatig gecontroleerd.

Parkeren						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Moment inzet	Strategie	Toelichting
Parkeeroverlast (Centrum)			Toezicht op parkeren in strijd met wet- en regelgeving	Handhavende inzet in het centrum.	Handhaving.	Sanctioneren en/of voertuig laten verwijderen bij gevaarlijke situatie.
Parkeren (Betaald parkeerzones)			Doorstroming van voertuigen op fiscale en vergunning parkeerplaatsen, bevorderen	Controleren en bij niet naleving van de regels, naheffingen opleggen.	Handhaving.	Controles overeenkomstig rooster. Lik op stuk beleid wordt toegepast: boete uitdelen.
Parkeeroverlast (doorstroming van wegen, parkeergedrag etc.)			Bereikbaarheid/ doorstroming van wegen in de wijken waarborgen door middel van toezicht en handhaving op parkeergedrag	Wijkgerichte inzet n.a.v. meldingen/ probleemlocaties.	Onderzoek naar eigenaar, benaderen eigenaar/ verzoek verwijderen voertuig/ eventueel sanctioneren/ voertuig laten verwijderen.	Eigenaar achterhalen en informeren. Eerst via minnelijk weg proberen direct op te lossen. Anders sanctioneren.

Gebruik van de weg						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Moment inzet	Strategie	Toelichting
Fietsen of brommers in verboden gebied			Vermindering aantal rijdende fietsen of brommers in voetgangersgebieden, als ook pakketdiensten (busjes)	Bij klachten van inwoners en ondernemers en bij eigen waarnemingen. Projectmatige aanpak.	Toezicht en handhaving.	<p>Overtreders sanctioneren. Ondanks dat handhaving in beginsel hiervoor bekeurd, komt het nog wel eens voor dat hiervoor een waarschuwing wordt uitgedeeld. Regelmatig komt het voor dat dit gepaard gaat met een zorgvraag van de betrokkene.</p> <p>In 2025 wordt er gekeken naar een projectmatige invullen om organisatorisch meer structuur aan te brengen m.b.t het fietsen/brommers in het voetgangersgebied. Dit mede in relatie tot het programma Binnenstad. Om voorspelbaarheid te voorkomen wordt hier geen frequentie aan gehouden.</p>
Stallingsverbod (brom)fietsen			Vermindering problematiek omtrent stallingsverbod	Stickeren van fietswrakken, aanplakken van verkeerd geparkeerde fietsen. Projectmatige aanpak.	Toezicht en handhaving.	Het resultaat van de projectmatige aanpak, zoals beschreven in de evaluatie, heeft er toe geleid dat we dit in 2025 blijven doorzetten en opnemen als reguliere werkzaamheden om de continuïteit te waarborgen.
Aanhangers en kampeervoertuigen in de openbare ruimte			Verminderen hinder van aanhangers en kampeer-voertuigen in de openbare ruimte	Bij waarneming of bij melding.	Toezicht en handhaving.	<p>Inwoners aanspreken of aanschrijven. Eventueel sanctioneren en bestuursdwang toepassen.</p> <p>In 2025 gaan we als gemeente voorafgaand aan het kampeerseizoen informeren wat wel en wat niet mag met betrekking tot het stallen van de aanhangers en kampeer-voertuigen in de openbare ruimte.</p>
Onbeheerde (brom)fietsen			Voorkomen aantasting straatbeeld	Meldingen en eigen waarnemingen.	Toezicht en handhaving.	Onderzoek naar herkomst van de (brom)fiets. Voertuig laten verwijderen en/of opslaan. Fietswrakken worden vernietigd. Weesfietsen worden opgeslagen.
Defecte voertuigen/voertuigwrakken			Verbeteren aanzicht straatbeeld	Bij signalering of bij melding meenemen tijdens het wijkgericht werken.	Toezicht en handhaving.	Onderzoek naar eigenaar, benaderen eigenaar, voertuig laten verwijderen. Sanctioneren met een bestuurlijke strafbeschikking en eventueel toepassen bestuursdwang.

Honden						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Moment inzet	Strategie	Toelichting
Hinderlijke honden		n.v.t.	Veilige leefomgeving	Bij melding en wordt meegenomen in wijkgericht werken en projectmatige aanpak.	Toezicht en handhaving conform beleidsregels bijtincidenten.	Bestuursrechtelijk handhaven d.m.v. een waarschuwingsbrief.
Bijtincidenten			Veilige leefomgeving	Bij melding en wordt meegenomen in wijkgericht werken en projectmatige aanpak.	Toezicht en handhaving conform beleidsregels bijtincidenten.	Bestuursrechtelijk handhaven i.s.m. politie d.m.v. bijvoorbeeld een aanlijn- en/of muikorfgebod. Aanspreken en proces verbaal opstellen.

Overig						
Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Doel	Moment inzet	Strategie	Toelichting
Afval			Voorkomen van verloedering en vervuiling door afval in de openbare ruimte.	Wijkgerichte inzet n.a.v. probleemlocaties. En signalering vanuit Beheer en Onderhoud.	Beheer en Onderhoud / toezicht en handhaving.	<p>Bij heterdaad treedt de boa handhavend op. Beheer en Onderhoud beschikt over afvalcoaches. De afvalcoaches proberen de burgers aan te zetten tot het juist aanbieden van afval. Bij het aantreffen van afval ruimt beheer en onderhoud dit op.</p> <p>Ondanks lagere prio bij dit onderwerp blijft er continue aandacht voor de problematiek bij Ruys de Beerenbrouckstraat op dit vlak.</p> <p>Regelmatig komt het voor dat dit gepaard gaat met een zorgvraag van de betrokkene.</p>
Vernieling/baldadigheid			Verbeteren aanzicht straatbeeld en voorkomen van verloedering	Wijkgerichte inzet n.a.v. meldingen/ probleem-locaties.	Toezicht en handhaving.	Op laten ruimen. Bij aantreffen dader, aanspreken op gedrag, indien mogelijk zelf schade laten herstellen en sanctioneren.

Vergunningen en Handhaving

ALGEMEEN

Onderwerp	Prio 2025	Prio 2024	Toelichting
Implementatie Omgevingswet			De implementatie van de Omgevingswet loopt al wat langer binnen de gemeente Zutphen. Sinds 2021 zijn hiervoor belangrijke stappen gezet. Eén van die stappen is het uitwerken van de werkprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving en ook de Wkb. Sinds eind 2023 vindt er een continue verfijning plaats met betrekking tot het informele voortraject met intake- en omgevingstafel en al dan niet verplichte participatie, maar ook de formele procedure. De eerste ervaringen zijn opgedaan in 2024, maar ook in 2025 vraagt dit nog steeds aandacht. Juist als de eerste ervaringen met de nieuwe regelgeving daar zijn is het verstandig om de kennis bij te werken.
Implementatie Wet kwaliteitsborging (Wkb)			<p>Voor bepaalde bouwwerken zoals woningen en simpele bedrijfsgebouwen (gevolgklasse 1) geldt onder de nieuwe wet bij nieuwbouw geen technische vergunningplicht meer maar een meldingsplicht met een private kwaliteitsborger. Voor nieuwbouw geldt dit pas op zijn vroegst in 2025. Vooralsnog treedt de Wkb vooral voor renovaties in werking. Monumenten en zaken rondom brandveiligheid vallen vooralsnog niet onder de Wkb. Na minimaal 5 jaar wordt bekeken of ook voor de grotere gebouwen (gevolgklassen 2 en 3) ook een meldingsplicht gaat gelden. Overigens werkt voor toezicht en handhaving de huidige regelgeving nog door na de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging, omdat de daarvoor verleende omgevingsvergunningen nog na de datum van 1 januari 2025 uitgevoerd kunnen worden. De effecten van de Wkb zijn dan ook niet gelijk na de datum van inwerkingtreding inzichtelijk. In de eerste helft van 2024 hebben geen meldingen op grond van de Wkb ontvangen. Dergelijke meldingen zijn pas in het derde kwartaal ingediend en dan ook nog niet in grote hoeveelheden. Veel ervaring is hiermee dus nog niet opgedaan.</p> <p>Voor wat betreft het toezicht geldt dat private kwaliteitsborgers (onafhankelijke kwaliteitscontroleurs) toezicht gaan houden op het bouwproces. Uit het dossier dat de kwaliteitsborger bij de gereedmelding aan de gemeente overhandigt, moet dan blijken of een bouwwerk voldoet aan de bouwtechnische voorschriften. De gemeente controleert of dat dossier compleet is en of er geen 'ernstig vermoeden' bestaat dat niet overeenkomstig de nieuwbouwvoorschriften is gebouwd. De handhavingsbevoegdheden in het nieuwe stelsel blijven bij de gemeenten en gaan niet over op de private kwaliteitsborgers. Dit betekent dat ook bij tussentijdse hobbels die de kwaliteitsborger niet bijgesteld krijgt, de gemeente aan zet is voor handhaving. Verder blijft de gemeente toetsen op aspecten als welstand, bestemmingsplan, bouwverordening (Verordening fysieke leefomgeving) en de veiligheid bij het uitvoeren van bouwwerkzaamheden.</p>
Nieuw VTH-systeem			Het huidige eigen gebouwde VTH-systeem is omgebouwd voor de OW en Wkb, maar op lange termijn niet OW-proof. Zodoende is er een aanbesteding geweest voor een nieuw landelijk VTH-systeem. Dit systeem moet worden ingericht, afgestemd op de gebruikers, waaronder VenH. Daarnaast dien het

			huidige VTH-systeem in 2025 te worden afgeschaald (uitsterfconstructie). Dit vraag inzet van diverse personen van o.a. VenH om tot een goed en werkbaar ingericht systeem te komen. Functioneel beheer ligt bij I&A en niet meer bij VenH, zoals dat nu het geval is.
Omgevingsplan			In 2024 is een start gemaakt met een inventarisatie en een opzet voor een plan van aanpak en dus start voor een omgevingsplan in de zin van de Omgevingswet. Hierbij is actie en inzet nodig vanuit VenH. Er kan worden bekeken wat wenselijk is voor de planologische praktijk in het kader van een goede toedeling van functies aan het gebied. Maar ook kan er worden meegedacht of er mogelijk zaken meer vrij gelaten moeten worden of meldingsplichtig gemaakt kunnen worden.
Informatieplicht emissie en bouwsloopveiligheid			Vooraf toezien op de indieningsvereisten bij aanvraag technische bouwaanvraag en melding Wkb. Qua handhaving en toezicht gaan we hier beleid op maken, nadat er ervaring is opgedaan hierover.

Vergunningen en Handhaving Bouwtoezicht

Situatie	Prio 2025	Prio 2024	Toelichting
Instandhouding monumenten			Gemeente Zutphen heeft vele rijks- en gemeentelijke monumenten. Het aantal neemt nog steeds toe. Daarnaast kent de gemeente enkele beschermde stads- en dorpsgezichten. Voor monumenten geldt een instandhoudingsplicht. In 2024 is een handhavingstraject gestart met betrekking tot monumenten die sterk achteruit zijn gegaan. Op basis van een zogenaamde top 10 wordt in 2025 deze actie voort gezet ook naar andere panden. Het handhavingstraject vraagt veel capaciteit, zodat we maximaal 2 tot 3 panden in een jaar kunnen oppakken. En een handtraject bevat meerdere jaren.
Breedplaatvloeren fase 2		n.v.t.	Vanaf 1 juli 2024 zijn eigenaren van grote, publiek toegankelijke gebouwen verplicht een periodieke keuring van de constructieve veiligheid uit te voeren. Vanaf deze datum geldt ook een uitbreiding van de onderzoeksplicht naar toepassing van breedplaatvloeren in bouwwerken (fase 2). Er is eerder een onderzoeksplicht geweest naar breedplaatvloeren in 2017 (fase 1). Nu zijn gebouwen met vloeren met een overspanning van meer dan 8,5 meter en gebouwen met niet-geïsoleerde dakvloeren aan de beurt. Het betreft hier mogelijk drie complexen van derden zijn en drie gemeentelijke panden. Voor 1 juli 2025 moet er een onderzoeksrapport worden ingediend bij de gemeente. Hieruit moet blijken dat er wordt voldaan aan de constructieve eisen en zo niet, welke maatregelen wanneer worden getroffen. Wordt een onderzoeksrapport niet ingediend, dan kunnen we als gemeente hier handhavend optreden.
Verduurzaming monumenten en panden in beschermd stads- en dorpsgezicht			Verduurzaming speelt een grote rol in deze tijd van energiecrisis. Een spanningsveld dan wel uitdaging daarbij is de historische binnenstad, de beschermde stads- en dorpsgezichten en monumenten. Hiervoor is een verkenning uitgevoerd om onder voorwaarden te komen tot een versoepeling van de regels en welstandsnormen. Eind 2024 zijn hiervoor de kaders en uitvoerings/beleidsregels vastgesteld. In 2025 volgen de uitvoeringsregels voor andere vormen van verduurzaming: isoleren gevel, vloer, glas en dak bij monumenten en panden in beschermd stads- en dorpsgezicht. Hiermee ontstaat er toetsingkaders, zodat voor toezicht en vergunningverlening meer houvast ontstaat, maar ook voor de inwoner.

			Gelet op de beschikbare capaciteit gaan we niet actief aanvragers van eerder geweigerde omgevingsvergunningen benaderen om nu alsnog een aanvraag in te dienen. Dit laten we bij eigenaren/bewoners zelf, eigen verantwoordelijkheid. Het beleid maakt meer plaatsing van zonnepanelen mogelijk in de binnenstad en we verwachten een kleine toename van aanvragen omgevingsvergunningen op dit gebied. De afbouw van de salderingsmethode bij zonnepanelen is hier mede op van invloed.
Ondermijning		n.v.t.	Voor ondermijning is een plan van aanpak opgesteld in 2022, waarbij uren zijn geraamd voor toezichthouders vanuit VenH en ook juridische ondersteuning indien nodig. Deze aanpak wordt verlengd in 2025.
Aanpak uitstallingen en reclames		n.v.t.	Projectmatige aanpak van uitstallingen en reclames in de historische binnenstad van Zutphen kan pas plaatsvinden als er een kritische toets dan wel actualisatie van de onderliggende regels heeft plaatsgevonden. Een eerste inventarisatie van excessen is in 2024 opgestart. Tevens zijn er criteria rondom excessen opgesteld. In 2025 gaan we projectmatig de excessen verder aanpakken in samenwerking tussen VenH en T&H.
Woningvervuiling			Betreft een samenwerking tussen team Veiligheid en VenH. Er is een gedeelde signaleringsfunctie bij beide teams. Als de APV en de Gemeentewet geen soulaas bieden tot handhavend optreden, is handhaving via de Omgevingswet mogelijk. Dit is een taak gecombineerd tussen VenH en Veiligheid qua juridisch traject.
Gebiedsgericht toezicht			Bij reguliere controles behoort gekeken te worden of bouwwerken gebruikt worden conform het omgevingsplan of dat er afwijkingen zijn van vergunningvrij bouwen (repressief toezicht). Door beperkte capaciteit vindt dit vooral plaats op basis van een piepsysteem van buiten. Met enige regelmaat gaat een BOA samen met een toezichthouder BWT een ronde maken in het buitengebied. Dit zetten we voort in 2025.
Controle op evenementen			Gezamenlijke wordt vanuit VenH en Veiligheid en toezicht gecontroleerd bij evenementen, waarbij het accent voor VenH ligt op bouwconstructies, brandveiligheid en de algehele veiligheid bij evenementen in een binnenruimte. Vanuit VenH hiertoe extra scholing gevolgd, zodat er meer grip komt op de aspecten waarop toegezien moet worden. Daarbij moet er rekening worden gehouden dat we niet de verantwoordelijkheid naar de gemeente toe trekken, maar deze vooral bij de organisator van een evenement laten. Vaak is dat ook wel mogelijk omdat er gecertificeerde bedrijven betrokken zijn bij een opbouw van een evenement.
Toezicht brandveiligheid			Toezicht is vooral gericht op veiligheid zorg, bestaande bouw krijgt aandacht als er een pand vrijkomt bijvoorbeeld bij hergebruik bovenverdieping wonen boven winkels en dan brandscheiding in orde brengen. Juist bij de transformatie in de binnenstad van Zutphen werken de korte lijntjes intern tussen de brandveiligheidsspecialisten, vergunningverleners en toezichthouders bouw en erfgoed goed om tot een integrale aanpak en maatwerk te komen. Nieuwbouw wordt in enkele gevallen door de VNOG begeleidt en bestaande bouw en verbouw ligt bij de gemeentelijke medewerkers.

Toelichting

In dit handhavingsuitvoeringsprogramma zijn de geplande handhavingsactiviteiten in het kader van de handhaving en het toezicht op het gebied van bouwen en aanverwante activiteiten zoveel mogelijk afgestemd op de beschikbare financiële en personele middelen. In de praktijk blijkt namelijk dat de inzet van handhaving en toezicht erg vraaggericht is. Door het toevoegen van een projectmatige aanpak wordt een meer efficiënte toedeling van de tijd en capaciteit aan de diverse taakvelden nagestreefd.

Omgevingsdienst regio Achterhoek

Opdrachtverstrekking milieuhandhaving			
t.b.v. HUP ODA 2025			
organisatie/opdrachtgever:	Zutphen	Contactpersoon: Klaas van der Woud	
Producten			
	totaal uren	Toelichting	
APV toezicht (milieugerelateerd)	0	o.a meerdaagse evenementen	
Beoordelen E-PRTR	114		
Beoordeling en stimulering energiebesparingsmaatregelen	563	EML, registratieplicht en ondersteuning stimulering energiebesparing	
Geluidmetingen bij 12 dagenregeling en evenementen	264	uitgezonderd grote meerdaagse evenementen	
Handhaving overig	419	o.a. meerwerk/maatwerk, handhavings- en ondermijningszaken (80 uur voor ondermijning!)	
ketentoezicht	160	conform DVO	
Milieutoezicht Bodem	470	Wbb, Bbk en bodemenergiesystemen	
Milieutoezicht inrichtingen			
	Agrarisch	69	
	MKB en Industrie	1074	
Milieutoezicht klachten	270	Uren klachten 2025, ingeschat op basis van trend afgelopen jaren en ontstaan/verdwijnen knelpunten.	
Milieutoezicht slopen/ asbestverwijdering	458	per locatie en opsporen vrije veld delicten	
Milieutoezicht strafrechtelijke handhaving	300	BOA taken	
Milieutoezicht vuurwerkopslag- en verkooppunt	28		
Vertegenwoordiging lokale overleggen	76	aantal malen p/j	
Overig	0	projecten, etc.	
totaal in te brengen in ODA	totaal uren	totaal fte	

totaal (concept)opdracht toezicht/handhaving 2025	4265	3,16	
<i>berekening fte op basis van 1350 uur effectief/jaar</i>			

3. Evaluatie HUP 2024

In de onderstaande evaluatie wordt er per onderwerp gekeken worden naar ondernomen acties. Doordat er een evaluatie is gemaakt van het HUP 2024, kan er in de evaluatie van 2025 gekeken worden hoe de acties zich hebben uitgewerkt ten opzichte van het voorgaande jaar. Op basis hiervan kan de prioritering worden bijgesteld.

Integraal			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Ondermijning		Terugdringen vermenging onderwereld met bovenwereld	Projectmatig zijn er integrale controles gehouden. Dit is gedaan met diverse ketenpartners, zoals bouwtoezicht, boa's, de politie, douane en de ODA. Een voorbeeld van deze controles is het openen van garageboxen op planologisch gebruik. In 2024 hebben er 8 van deze integrale controles plaats gevonden.
Excessen binnenstad		Verrommeling waardevolle beschermde binnenstad tegen gaan.	Met een projectmatige en integrale aanpak is in 2024 geïnventariseerd. Dit project is samen met de boa's gedraaid. Op basis van die inventarisatie wordt daar waar mogelijk gelegaliseerd door betrokkenen een omgevingsvergunning te laten aanvragen. In de andere strijdige situaties wordt handhaving opgestart. Na de zomer volgt inventarisatie van Spitaalstraat en Nieuwstad.
Controle evenementen		Veiligheid rondom evenementen	Bij grote evenementen heeft er vooraf een gezamenlijke schouw plaats gevonden met een boa, toezichthouder bouw, de organisatie en de brandweer. De vergunningverlener heeft zelf afgewogen of een gezamenlijke schouw op de dag voorafgaand aan het evenement nodig is. Dit gebeurt voornamelijk bij de grote evenementen. Bij de kleine evenementen wordt de schouw op de dag van het evenement zelf gehouden door de dienstdoende boa. Bij een schouw wordt gecontroleerd op de vergunningsvoorwaarden die gesteld zijn aan het evenement. Daarnaast hebben de boa's dit ook gecontroleerd tijdens het evenement en hebben zij aandacht besteed aan de leefbaarheid rondom het evenement. Indien er iets niet conform de vergunningsvoorwaarden / afspraken werd gedaan, is de organisatie hierop aangesproken om het probleem op te lossen. Dit is teruggekoppeld aan de vergunningverleners zodat als het evenement volgend jaar weer plaats vindt, dit mee kan worden genomen. Binnen de gemeente Zutphen zijn er afgelopen jaar circa 85 A-evenementen geweest, circa 15 B-evenementen en 1 C-evenement. Dit staat los van de circa 110 kleine evenementen welke plaats vinden binnen de gemeente.
Woonoverlast		Veilige woonomgeving	Gebiedsgericht toezicht en toezicht n.a.v. van signalen. Op basis hiervan wordt gekeken of er een controle moet plaats vinden samen met een boa en toezichthouder bouw, om zo de overlast integraal aan te pakken. Bij extreme woonoverlast haakt de procesregisseur aan om zo tot een geschikte aanpak te komen. De procesregisseur extreem woonoverlast is bij 57 casussen betrokken. Daarnaast is de procesregisseur ook nog betrokken geweest bij circa 15 casussen welke binnen gekomen zijn via woonbedrijf Ieder1, dit ter ondersteuning en preventie van verdere escalatie.
Overlast drugsgebruik		Veilige leefomgeving	Gebiedsgericht toezicht en toezicht n.a.v. van signalen i.s.m. met de politie. Niet alleen strafrechtelijk, maar ook het bestuursrechtelijke spoor wordt ingezet. Door middel van rapportages van de politie zijn er meerder bestuursrechtelijke trajecten gestart tegen het verstrekken van drugs of op drugs lijkende waren. De boa's zijn voornamelijk ingezet om op bekende overlast locaties het gebruik van drugs tegen te gaan en hebben hiervoor regelmatig bekeuringen uitgeschreven. In de eerste drie kwartalen van 2024 hebben de boa's 25 keer een bekeuring uitgeschreven en hebben 1 keer een waarschuwing gegeven voor het gebruik van softdrugs in de openbare ruimte.

Overlast horeca-activiteiten		Veilig uitgaansleven en aanvaardbare leefomgeving	De boa's hebben sinds 2023 een meer uitgebreide toezichthoudende en handhavende rol gekregen bij horeca-overlast. Door de vragende maatschappij is dit in 2024 verder uitgebreid. Dit heeft er toe geleid dat in 2024 de inzet in de horeca nachten verdubbeld is, ten opzichte van 2023. Dit is ook terug te zien in de registraties door de boa's, deze zijn hiermee ook verdubbeld. Daarnaast ontvangen wij positieve reacties op de aanwezigheid van de boa's in de horecanachten. In deze registraties worden onder andere aandacht besteed aan uitvoering van de gemaakte afspraken tussen horeca ondernemers en de gemeente. Zo is er bestuursrechtelijk opgetreden als er overtredingen van de exploitatievergunning hebben plaats gevonden, zoals de sluitingstijden. De aanwezigheid van de boa's zorgt een positief effect op de verloop van een horecanacht en op de overlast die zich tijdens een horeca nacht af speelt.
-------------------------------------	--	---	--

Toezicht en Handhaving

Veilig uitgaan en evenementen

Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Leeftijdscontroles		Voorkomen en tegengaan alcoholgebruik door jongeren onder 18 jaar	Passend opgetreden tegen alcohol gebruik door jongeren in de openbare ruimte, onder andere door te bekeuren, stevige gesprekken i.c.m. waarschuwen. Daarnaast is er een werkproces opgesteld om makkelijker te kunnen doorverwijzen naar HALT. Altijd aanbieden om naar Halt te gaan i.p.v. een bekeuring. Helaas is het nog niet gelukt om jongeren te overtuigen om doorverwezen te worden naar HALT i.p.v. de bekeuring.
Evenementen		Toezicht op veiligheid tijdens evenementen. Specifieke inzet verschilt per evenement	<p>Tijdens het evenement worden er waarnemingen gemaakt en deze waarnemingen worden terug gekoppeld aan de vergunningverlener zodat dit kan worden meegenomen in de evaluatie van het evenement. Dit leidt er toe dat er een continue verbeter slag wordt gemaakt in de vergunningsvoorschriften en de leefbaarheid door het evenement zo min mogelijke mate wordt aangetast. De gemeente Zutphen heeft afgelopen jaar 1 C evenement gehad, circa 15 B evenementen en circa 85 A evenementen.</p> <p>Rondom de toezicht op evenementen wordt er ook gecontroleerd op alcohol gebruik op straat, de boa's hebben hier in de eerste drie kwartalen van 2024 50 keer voor bekeurd. Daarnaast zijn er 6 officiële waarschuwingen voor uit geschreven.</p> <p>Tijdens een van de grootste evenementen in Zutphen is er door de boa's in totaal 7 keer bekeurd voor wildplassen. In de eerste drie kwartalen van 2024 is er in totaal 26 bekeuringen uitgedeeld voor wildplassen.</p>
Alcoholwetgeving		Naleving van de exploitatievergunning en eventuele kansspelvergunning	De gemeente Zutphen controleert regelmatig op naleving van de horecaregelgeving. Dat is behalve de Alcoholwetvergunning ook de Exploitatievergunning. Controle vindt plaats tijdens reguliere diensten, in de horecanachtdiensten en bij integrale controles. Door de wijze van controleren en registeren is het niet mogelijk om specifiek per jaar aan te geven hoe vaak er is gecontroleerd. Wat wel goed is om te benoemen is dat het aantal horecanachtdiensten de afgelopen jaren is uitgebreid. De aanleiding daarvoor is overlast van uitgaand publiek. Over de inzet van extra boa's op vrijdag- en zaterdagnacht maar ook bij evenementen en festivals krijgen we veel positieve reacties. Ons beeld is dat dit helpt om de overlast van uitgaanspubliek te verminderen en zorgt voor betere naleving van wet- en regelgeving.

Overlast op het snijvlak van zorg en veiligheid			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Ad hoc overlastsituaties	Yellow	Verminderen sociale overlast problematiek	Meldingen van (sociale) overlast en incidenten opgepakt. Waar mogelijk zelf de meldingen afgehandeld of doorgezet naar sociale wijkteams, hulpverleners of proces regisseur. Indien de boa de overlast situatie niet onder controle krijgt, wordt de politie hierbij betrokken.
Woonoverlast	Red	Verminderen overlast	Meldingen van overlast zijn in eerste instantie opgepakt door de betreffende wijkboa. De wijkboa maakt de afweging hoe de overlast het beste kan worden opgepakt. Voorbeelden hiervan is om zelf in gesprek te gaan met beide partijen of door middel van buurtbemiddeling. Als de boa en/of buurtbemiddeling niet uit komt kan worden opgeschaald naar de proces regisseur.
Overlast verwarde personen	Yellow	Verminderen overlast	Overlast meldingen en verward gedrag van individuen worden veelal in samenspraak met externe partners op gepakt om zo integraal de overlast te kunnen aan te pakken. Meldingen met betrekking tot verward gedrag van individuen en de overlast hiervan zijn lastig uit te drukken in cijfers. Zo komen meldingen niet alleen via het zaakstelsel binnen maar ook krijgen de boa's meldingen van uit OC. Daarnaast worden boa's ook op straat met regelmaat aangesproken door personen die verward gedrag vertonen of personen die iemand met verward gedrag hebben gezien. Niet al het aanspreken wordt vastgelegd.

Jeugd en Veiligheid			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Jeugd	Red	Contact maken en uit de anonimiteit halen	Door contact te maken met de jeugd wordt er geprobeerd om de jeugd uit de anonimiteit te halen. Als een groep in beeld is gebracht vindt er in afstemming met politie, wijkregisseur en procesregisseur actie plaats. Door deze informatiedeling is het mogelijk om een beeld te schetsen van de omvang van de overlast en waar dit vandaan komt. Jeugdboa's spelen hierin een verbindende rol.
Jeugdoverlast	Red	Terugdringen en hanteerbaar maken jeugdoverlast	<p>Jeugdgroepen opereren tegenwoordig zowel online als offline, met een toenemende actieradius en in wisselende samenstellingen. Ze zijn hierdoor steeds minder goed zichtbaar, waardoor criminele carrières zich makkelijker en sneller ontwikkelen. Het is hierdoor lastig om grip te krijgen op deze fluïde netwerken. De gemeente Zutphen zorgt er voor dat bij zorgwekkend gedrag van de jongere zijn of haar wettelijke vertegenwoordigers worden geïnformeerd, om duidelijk te maken dat het getoonde gedrag niet gewenst is.</p> <p>De signalen van de jongeren, zoals waarom er overlast ontstaat, worden in de keten besproken en hier wordt ook actie op ondernomen zodat het probleem zich in de toekomst minder snel voor doet. Daarnaast wordt de aanpak bij extreme jeugdoverlast altijd in samenspraak gaan met de procesregisseur, welke er voor zorgt dat het in de keten kenbaar wordt gemaakt. Dit leidt er toe dat de keten een eenduidige handelwijze heeft richting de overlastgevende jeugd.</p> <p>In de eerste drie kwartalen van 2024 zijn er ruim 100 eigen constatering van de boa's geweest waarbij de boa heeft geoordeeld dat de constatering als 'niet ok' is beoordeeld. Dit staat los van de meldingen die binnen zijn gekomen via bijvoorbeeld het OC en het zaakstelsel.</p>

DOR/Ondermijning			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Heling		Vermindering en voorkoming van heling	<p>De afgelopen 2 jaar hebben de boa's bedrijven gecontroleerd die mogelijk DOR-plichtig zijn. Deze bedrijven zijn gecategoriseerd in een risicomatrix. +- 140 bedrijven zijn er gecontroleerd. Deze bedrijven zijn gecategoriseerd in een risicomatrix. Van de +- 140 bedrijven zijn er +- 120 groen / niet DOR-plichtig of voldoen aan de DOR. De overgebleven +- 20 bedrijven zijn gecategoriseerd in categorie rood. Dit betekent dat ze DOR-plichtig zijn of voldoen niet aan de DOR eisen.</p> <p>In de eerste drie kwartalen van 2024 zijn er 25 registraties met betrekking tot het controleren van het gebruik van het digitaal opkopersregister. Bij onjuist gebruik is conform het HUP eerst een informeren gesprek geweest zodat de ondernemer de kans krijgt om foutieve registratie te herstellen. Onder deze registraties vallen ook her controles. Na deze her controles is het niet nodig geweest om hier handhavend in op te treden.</p>

Afval			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Illegale stort/ dumping van afval		Voorkomen van vervuiling door afval in de openbare ruimte	Signalering vindt veelal plaats door beheer en onderhoud. Bij dader indicatie wordt deze altijd benaderd waarna er sanctionerend wordt opgetreden. Bij herhaling wordt er naast de strafrechtelijke weg ook handhavend opgetreden d.m.v. bestuursrechtelijk optreden om overtredingen in de toekomst te voorkomen. In de eerste drie kwartalen van 2024 is hier 8 keer voor bekeurd.
Zwerfvuil		Voorkomen van vervuiling door rondslingerend afval	Wordt opgehaald door beheer en onderhoud. Bij heterdaad direct sanctioneren. Omdat het om een heterdaad situatie moet gaan is het lastig om hiervoor te bekeuren.
Verkeerd aanbieden van afval (containers)		Voorkomen van verloedering door afvalcontainers	Signalering vindt veelal plaats door beheer en onderhoud. Bij dader indicatie wordt deze altijd benaderd waarna er sanctionerend wordt opgetreden. Bij herhaling wordt er naast de strafrechtelijke weg ook handhavend opgetreden d.m.v. bestuursrechtelijk optreden om overtredingen in de toekomst te voorkomen. In de eerste drie kwartalen van 2024 is hier 36 keer voor bekeurd en 19 keer voor gewaarschuwd.

Parkeren			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Parkeeroverlast (autohandel, wijken, bijzondere voertuigen)		Bereikbaarheid/ doorstroming van wegen in de wijken waarborgen door middel van toezicht en handhaving op parkeergedrag	Eigenaar achterhalen en informeren. Verzoeken om voertuig te verwijderen. Indien eigenaar niet achterhaald wordt en de overtreding niet direct ongedaan kan worden gemaakt is er op passende wijze handhavend opgetreden. Bijvoorbeeld door de toezeggen van een boete of het voertuig te laten verwijderen. In de eerste drie kwartalen is er voor het parkeren waar dat niet is toegestaan 132 keer bekeurd en 4 keer voor gewaarschuwd.
Parkeeroverlast (Centrum)		Toezicht op parkeren in strijd met wet- en regelgeving	Sanctionerend opgetreden of voertuig laten verwijderen bij gevaarlijke situatie. In het bovenstaande cijfer is de parkeeroverlast rondom het centrum ook mee genomen.
Parkeren (Betaald parkeerzones)		Doorstroming van voertuigen op fiscale en vergunning parkeerplaatsen, bevorderen	Controleren en bij niet naleving van de regels, naheffingen opleggen. In de eerste 3 kwartalen van 2024 zijn er 3038 naheffingen opgelegd.

Gebruik van de weg			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Defecte voertuigen/ voertuigwrakken		Verbeteren aanzicht straatbeeld	Bij signalering of meldingen is er onderzoek verricht naar de eigenaar, waarna de eigenaar is benaderd om het voertuig te verwijderen. In een enkele geval zijn de voertuigen door de gemeente verwijderd.
Te koop aanbieden van voertuigen		Verminderen van overlast van te koop aangeboden voertuigen	Geen meldingen of eigen constatering in de eerste drie kwartalen van 2024.
Fietsen of brommers in verboden gebied		Vermindering aantal rijdende fietsen of brommers in voetgangersgebieden	Bij klachten van inwoners en ondernemers en bij eigen waarnemingen. Projectmatig controles gehouden. In de eerste drie kwartalen is hier 223 keer sanctionerend voor opgetreden en zijn hier 23 officiële waarschuwingen voor opgesteld.
Stallingsverbod (brom)fietsen		Vermindering problematiek omtrent stallingsverbod	Fietsen in verboden gebied verwijderd d.m.v. stickers. Fietsen worden opgeslagen en overtreders worden bij het ophalen van de fiets gesanctioneerd. In de eerste drie kwartalen van 2024 zijn er in totaal 9 projectmatige acties gehouden. Dit houdt in dat we één maal per maand een actie houden. Tijdens deze 9 projectmatige acties zijn er in totaal 197 fietsen verwijderd.
Aanhangen en kampeervoertuigen in de openbare ruimte		Verminderen hinder van aanhangen en kampeer-voertuigen in de openbare ruimte	Bij meldingen van overlast is de situatie bekeken en indien nodig de inwoners aangesproken/aangeschreven. Grotendeels wordt dit in samenspraak opgelost. Indien dit niet het geval is, is er sanctionerend opgetreden.

Onbeheerde (brom)fietsen		Voorkomen aantasting straatbeeld	Bij signalering of meldingen is er onderzoek verricht naar de eigenaar, waarna de eigenaar is benaderd om de (brom)fiets te verwijderen. Hiervan zijn in de eerste drie kwartalen van 2024 183 constatering geregistreerd. Fietsen worden opgeslagen als er geen eigenaar bekend is.
---------------------------------	--	----------------------------------	--

Hondenoverlast			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Verontreiniging door honden		Voorkoming vervuiling door hondenpoep in de openbare ruimte	Bij constateren is er direct sanctionerend opgetreden. Hier is in de eerste drie kwartalen van 2024 2 keer voor bekeurd. Het is lastig om dit te constateren omdat het uitschrijven van een bekeuring alleen kan als er een heterdaad heeft plaats gevonden.
Loslopende honden		Voorkoming overlast door loslopende honden in de openbare ruimte	Bij constateren is er direct sanctionerend opgetreden. In de eerste drie kwartalen van 2024 is hier 14 keer voor bekeurd en zijn hier twee waarschuwingen voor uitgeschreven.
Geen opruimmiddel bij zich hebben		Verminderen vervuiling door hondenpoep in de openbare ruimte	Het niet voorhanden hebben van een opruimmiddel wordt geconstateerd op het moment dat er een staande houding is met betrekking tot loslopen of verontreiniging. In eerste instantie wordt er bekeurd voor het loslopen of de verontreiniging door honden, voor het niet voorhanden hebben van een opruimmiddel wordt aanvullend een waarschuwing opgesteld om zo proportioneel op te treden. In de eerste drie kwartalen van 2024 is hier dan ook maar 1 keer voor bekeurd.
Bijtincidenten		Veilige leefomgeving	Met de inwerkingtreding van het beleid met betrekking tot bijtincidenten is er een duidelijk aanpak met betrekking tot bijtincidenten ontworpen. Bijtincidenten die nu bij de politie en gemeente worden gemeld worden conform dit beleid afgehandeld. In 2024 zijn er in totaal 16 bijtincidenten geweest en 7 meldingen van honden met hinderlijk gedrag binnen de gemeente Zutphen. Alle bijtincidenten zijn bestuursrechtelijk opgepakt. Van de 7 meldingen van honden met hinderlijk gedrag zijn er 2 bestuursrechtelijk op gepakt.

Overig			
Situatie	Prio	Doel	Ondernomen acties
Plakken en kladden		Verbeteren aanzicht straatbeeld en voorkomen van verloedering	In de eerste drie kwartalen van 2024 zijn er meerdere constatering van plakken en kladden waargenomen. Bij aantreffen is geprobeerd de daders te achterhalen. Als de daders te achterhalen waren zijn ze aangesproken op hun gedrag en is er sanctionerend opgetreden. Daarnaast hebben we de daders zelf aantasting van het straatbeeld laten opruimen. Tevens is er preventie toezicht gehouden op plekken waar dit meermaals is voorgekomen en het niet gelukt is om de daders te achterhalen.

Vergunningen en Handhaving

Onderwerp	Prio	Toelichting
Implementatie Omgevingswet en Wkb		<p>In de vorige jaren is hier veel werk voor verricht en zijn processen beschreven en ingericht. Het jaar 2024 is vooral gericht op verfijnen van het initiatievenproces, het oefenen met casussen, want ondanks de vele voorbereiding is het in het begin best even zoeken naar een nieuwe routine. Daarom is juist met het gehele team geoefend. Ook nieuwigheden die in het DSO werken ingebouwd konden zo goed gedeeld worden. Daarnaast is er regionaal nog veel afstemming op projectleidersniveau, een expertteam, fysieke bijeenkomsten ter verdieping van de materie.</p> <p>De inwerkingtreding van de OW per 1 januari 2024 heeft tot gevolg gehad dat er in december 2023 veel meer aanvragen dan anders zijn ingediend om nog onder het oude regime te vallen. Veelal waren dit aanvragen met alleen een aanvraagformulier en een beperkte tekening. Hierdoor is veel tijd gaan zitten in het compleet krijgen van de aanvragen, maar ook het wegwerken van een achterstand in de aanvragen. Al met al is er tot en met de zomerperiode een aantal aanvragen die niet in behandeling kon worden genomen wegens tekort aan capaciteit. Hier is uiteindelijk inhuur en een flexibele schil op ingezet. Maar door personele wisselingen en de krapte op de arbeidsmarkt is de capaciteit een voortdurend aandachtspunt.</p> <p>De achterstand in de behandeling van aanvragen heeft geleid tot klachten en ontevreden inwoners. Daar is uiteindelijk ook veel tijd in gaan zitten en had geen positieve invloed op het werkplezier.</p>
Omgevingsplan		De inventarisatiefase voor een plan van aanpak heeft zich voornamelijk afgespeeld bij het beleidsteam binnen de gemeente. Dit heeft door ook werkdruk daar wat vertraging opgelopen. De inzet vanuit VenH is zodoende nog minimaal geweest in 2024.
Digitalisering OW en Wkb		Het huidige VTH systeem is gereed gebleken om de aanvragen OW aan te kunnen. Natuurlijk vindt hier ook regelmatig verfijning plaats. Uit een eerder onderzoek is gebleken dat het VTH-systeem niet OW-proof is op termijn. Daarom is begin van 2024 een aanbesteding uitgezet voor een regulier pakket VTH. Dit heeft rondom de zomer tot een gunning geleid en sindsdien wordt in diverse werkgroepen gewerkt aan een implementatie en inrichting van het systeem om begin 2025 met de eerste producten live te kunnen gaan en het huidige systeem af te bouwen op termijn. Deze werkgroepen, maar ook de gesprekken rondom de aanbesteding vragen veel tijd van diverse medewerkers binnen het team.
Ondermijning		Vanuit toezicht is op regelmatige basis mee gedraaid bij integrale controles. Sommigen zijn meer opgetuigd dan de andere. Niet alle controles zijn inclusief Douane, VWA, maar wel vaak samen met ODA, politie en BOA's. Diverse controles hebben geleid tot juridische handhavingsacties met een basis omgevingsplan.
Woningvervuiling		Is nog niet echt van de grond gekomen, onder andere door vacatureruimte bij een ander team, waarbij de vervolgactie ligt.
Controle op evenementen		Geen bijzonderheden te vermelden.
Verduurzaming		Verduurzaming speelt een grote rol in deze tijd van energiecrisis. Een spanningsveld dan wel uitdaging daarbij is de historische binnenstad, de beschermde stads- en dorpsgezichten en monumenten. Veel aanvragen in deze gebieden vragen om maatwerk van de vergunningverlener en adviseurs erfgoed. Dat maatwerk kan wel eens duurder uitvallen dan de reguliere isolatiemaatregelen. Dat vraagt om een arbeidsintensieve

		<p>aanpak, met gesprekken op locatie en overredingskracht. Ook een uitleg waarom een maatregel echt niet mogelijk is, maakt hier onderdeel van uit. Een dergelijke weigering heeft een enkele keer tot bezwaarschriften geleid.</p> <p>Met betrekking tot zonnepanelen in deze gebieden is in 2024 door de raad een versoepelend kader vastgesteld, waarbij er meer mogelijkheden zijn met daarbij tevens oog voor de instandhouding van het erfgoed. Dit kader is eind 2024 of begin 2025 vertaald in uitvoeringsregels, zodat er meer mogelijk wordt. Het voorbereiden van dit kader is in samenspraak met VenH uitgevoerd.</p>
Aanpak uitstallingen en reclames		<p>Er zijn in 2024 111 adressen geïnventariseerd op reclame en uitstallingen. Voor de start van de inventarisatie heeft binnenstadsmanagement een mailing uit doen gaan over dit onderwerp. Constatie is dat hierdoor al een eerste opschoning heeft plaatsgevonden op eigen initiatief. Er zijn veelal strijdige situaties aangetroffen die alsnog vergunbaar zijn, maar nu geen omgevingsvergunning hebben. Uitstallingen zijn qua breedte juist, maar staan te ver uit de gevel. Er blijven zeker dan nog diverse zaken over waarop gehandhaafd moet worden.</p>
Controle uitvoering omgevingsvergunningen		<p>Door een toename van aanvragen in 2023, zie je ook een vertaalslag richting de uitvoering van de omgevingsvergunningen in 2024. Daarnaast merken we ook bij toezicht dat verdieping in de nieuwe regelgeving her en der wenen is en nog geen volledige routine.</p>
Gebiedsgericht toezicht		<p>Er zijn middagen geblokt in de agenda's van toezicht en boa's om gezamenlijk het buitengebied te verkennen en gebiedsgericht toezicht te houden. Dit zorgt voor kennisuitwisseling onderling.</p>
Toezicht brandveiligheid		<p>De inhuur die aanwezig was op de vacatureruimte kon in 2024 met een vaste kracht ingevuld worden door iemand die nog geen gemeentelijke ervaring heeft, maar wel thuis is in het vakgebied. Voor het onderwerp brandveiligheid is veel meer meldingsplichtig geworden door de OW. Dat maakt de procedure gemakkelijker, maar de inhoudelijke toets is niet anders dan voorheen. Over het algemeen is veel uitleg over bepaalde aspecten van brandveiligheid nodig op de bouw. De regelgeving is de afgelopen jaren verfijnd n.a.v. diverse incidenten en in de praktijk is deze kennis niet bij alle bouwondernemingen aanwezig en vraagt dit veel uitleg van onze adviseurs.</p>

4. Top 10 handhaving met monumenten status

Niet openbaar op basis van artikel 5.1 tweede lid, aanhef en onder d, van de Wet open overheid.

5. Handhavingsvisie

5.1. Visie

Het integraal handhavingsteam van de gemeente Zutphen vormt een eenheid met duidelijk omschreven verantwoordelijkheden en legt de focus op haar primaire doel: het bevorderen van de leefbaarheid, (brand)veiligheid en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte. Naast de boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) en toezichthouders die actief zijn in de wijken, zijn ook de bouwtoezichthouders actief in de wijken van de gemeente Zutphen. De bouwtoezichthouders en boa's zijn zichtbaar op straat en reageren op meldingen en klachten. Het gesprek aangaan staat voorop. Als het nodig is om de leefbaarheid te bevorderen wordt er handhavend opgetreden.

De handhavers en toezichthouders hebben een goede relatie met zowel interne als externe ketenpartners en zijn zich bewust van de politiek bestuurlijke component van de handhavingstaak.

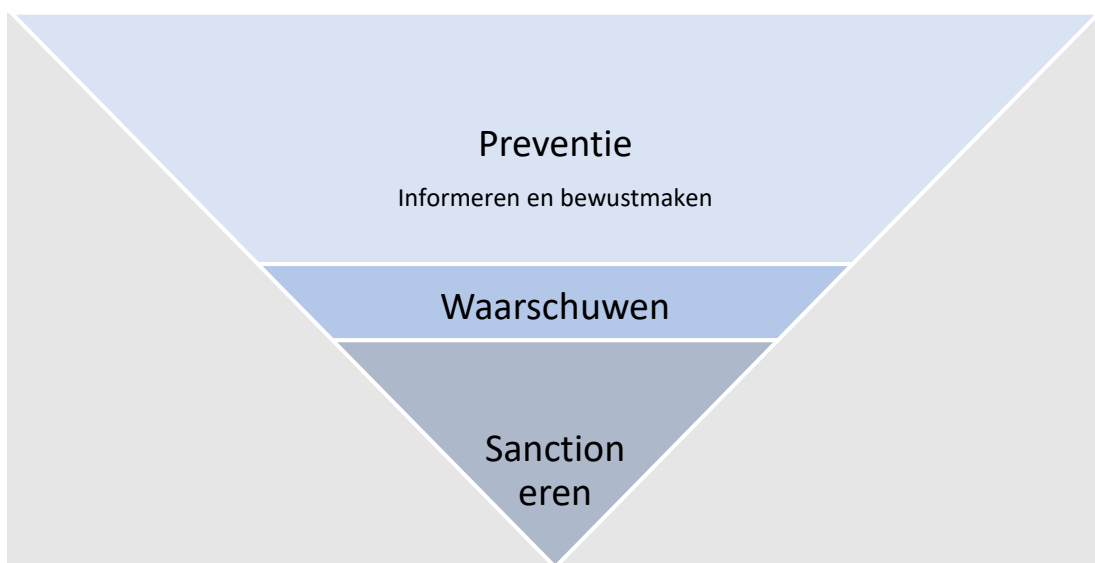
De handhavingsvisie wordt voor Vergunningen en Handhaving in lijn gebracht met de gestelde doelstellingen uit het Beleid toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Zutphen 2023. De handhavingsvisie van cluster Toezicht en Handhaving, worden in lijn gebracht met de doelstellingen uit het reeds opgestelde Integraal Veiligheidsplan (IVP) voor 2024-2028.

5.2. Strategie

Bij de bovenstaande handhavingsvisie hoort een strategie van handhaven. De gemeente Zutphen stelt duidelijke richtlijnen op voor inwoners en ondernemers met betrekking tot wat wel en niet is toegestaan. In geval van vastgestelde overtredingen handelen de handhavers met een dienstverlenende en consistente aanpak. Soortgelijke situaties worden op gelijke wijze afgehandeld om willekeur en ongelijke behandeling te voorkomen. Toezichthouders treden op in het kader van preventie en in-voorlichtingen. In deze dialogen ligt de nadruk op het voorkomen en corrigeren van overtredingen. Handhaving wordt voornamelijk ingezet als regels opzettelijk worden geschonden of de leefbaarheid in de openbare ruimte wordt aangetast. Het primaire doel is om via handhaving een beoogd doel te behalen, niet handhaving op zichzelf.

Voor een uitgebreide omschrijving van de strategie per team zie bijlage II van dit document.

Hieronder wordt in figuurvorm het proces beschreven:

5.3. Wettelijke kader

De wettelijke grondslag voor het opstellen van een handhavingsuitvoeringsprogramma voor de bouwregelgeving vindt zijn basis in artikel 13.5 e.v. van het Omgevingsbesluit. Voor het onderdeel Algemene Plaatselijke Verordening Zutphen 2011 en de bijzondere wetten is er geen wettelijke grondslag voor een handhavingsuitvoeringsprogramma. Echter aangezien de Gemeente Zutphen een integrale aanpak wil hanteren en dit er toe leidt dat er veel overlap is in werkzaamheden tussen de teams VenH en het cluster Toezicht en Handhaving van team Veiligheid, is ervoor gekozen om dit op te nemen in één handhavingsuitvoeringsprogramma. In dit hoofdstuk wordt het juridische kader voor het handhavingsuitvoeringsprogramma uitgewerkt.

Het gemeentelijk handhavingsbeleid is vastgesteld. Dit is de basis voor de huidige handhaving op het gebied van de omgevingsrecht.

Jaarlijks dient een handhavingsuitvoeringsprogramma geactualiseerd en bijgesteld te worden. Het uitvoeringprogramma moet bekend worden gemaakt aan de gemeenteraad en ter kennisname aan de provincie worden toegestuurd.

5.4. Capaciteit

Voor de risicoanalyses, de prioriteiten, de doelstellingen van de handhaving verwijzen wij naar het vastgestelde handhavingsbeleid 2023, het Integrale Veiligheidsplan 2024-2028 en de daarbij behorende protocollen. De protocollen en werkprocessen met betrekking tot het handhavingsbeleid worden continue geactualiseerd in verband met de opgedane ervaringen met de Omgevingswet en de Wkb.

Voor een uitgebreide omschrijving van de capaciteit per team zie bijlage III van dit document.

5.4.1. Vergunningen en Handhaving

Het team VenH beschikt per 1 januari 2025 over de volgende functies met een totaal ruim 16 fte's.

Functie	Fte	Toelichting
Toeziethouder Wabo	3	N.v.t.
Brandveiligheidsspecialist	2	Nadat er een tijdje inhuur op een vacature heeft plaatsgevonden is in 2024 deze vacature ingevuld. Hierdoor zijn er nu 2 brandveiligheidsspecialisten. Eén van deze specialisten wordt in 2025 nog wel ingezet voor de inrichting van de implementatie van het nieuwe VTH-systeem en afbouwen van het huidige VTH-systeem.
Juridische medewerkers + beleid	3,85	Hierbij zijn tevens bezwaar- en beroep belegd, evenals een coördinatierol voor team VenH. Hier vindt inhuur plaats doordat vacatureruimte wegens interne verschuiving en krapte op de arbeidsmarkt niet met een vaste kracht is in te vullen.
Vergunningverleners	4	Door langdurige ziekte, vacatureruimte in verband met pensionering en vertrek van een collega, waar door krapte op de arbeidsmarkt geen vaste invulling te realiseren is en een grote werkvoorraad vindt hier inhuur plaats.
Omgevingsloket	3,5	In totaal over 4 personen verdeeld die administratieve ondersteuning verrichten, 1 loket-vraagstuk invullen en enkelvoudige aanvragen behandelen.

De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) heeft de basistaken op grond van de Omgevingswet die uitgevoerd worden, zoals vergunningverlening (meldingen) milieu voor agrarische bedrijven, kleine mkb-inrichtingen en industriële bedrijven, asbest, externe veiligheid, beoordeling van stikstofberekeningen en daarnaast de klachten op het gebied van milieu als ook toezicht en handhaving die daarbij hoort. Hetzelfde geldt voor het onderdeel sloop en asbest dat op grond van de inrichting van de omgevingsdienst bij de ODA is belegd. Gelet op de beschikbare uren wordt er ook ingezet op duurzaamheidsmaatregelen. De ODA heeft vanzelfsprekend daar waar milieu een onderwerp is een rol in de omgevingsafdeling in het kader van het initiatievenproces. Daarbij wordt bepaald of een initiatief haalbaar is en de milieuregelgeving kan dan soms bepalend zijn. De ODA draait ook mee in de integrale aanpak van ondermijning. Eventuele handhaving die daaruit voorkomt op milieuvlak wordt door de ODA opgepakt. In het kader van handhaving zijn er tevens acties die een integrale aanpak vragen. Bijvoorbeeld zaken waarbij niet alleen de bouwregelgeving of een omgevingsplan wordt overtreden, maar waarbij ook milieuregelgeving in het geding is. Dan wordt er gezamenlijk met de toezichthouders van team VenH een casus beoordeeld en vindt er ook een gezamenlijke controle plaats.

5.4.2. Toezicht en Handhaving van team Veiligheid

Het cluster Toezicht en Handhaving beschikt per 1 januari 2025 over de volgende functies met een totaal van 14 fte's.

Functie	Fte	Toelichting
Buitengewoon opsporingsambtenaar (boa)	11	Bij het aannemen van de voorjaarsnota is besloten dat er 2 extra fte's bij komen. Dit betekent dat er per 1 januari 2025 de middelen zijn om 2 extra boa's in dienst te nemen, waarmee het aantal fte's op 11 komt. Per maart 2025 gaat één toezichthouder met pensioen en wordt de vacature ruimte van toezichthouder ingevuld door een extra boa, waarmee het aantal op 12 komt. 1 fte van de huidige formatie is nog vacant.
Haven- / marktmeester	1	
Toezichthouders	2	Per maart 2025 gaat één toezichthouder met pensioen en wordt de vacature ruimte van toezichthouder opgevuld door een extra boa.

Bijlage I. Invloedrijke ontwikkelingen

Landelijk

Omgevingsrecht:

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Onderdeel van de Omgevingswet is het fasegewijs inwerkingtreden van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Met de komst van de Omgevingswet wordt er een knip gemaakt in de planologische activiteit en de technische activiteit. Voor de technische activiteit wordt tevens een meldingssysteem in het leven geroepen als deze onder de Wkb valt. Een private kwaliteitsborger neemt de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de technische vereisten van de bouw op zich. Wordt er echter een afwijking geconstateerd die niet te herstellen valt, dan is het college nog wel steeds het bevoegde orgaan om tot handhaving over te gaan. Deze wet is vooralsnog alleen van toepassing voor de zogenaamde “gevolgklasse 1-bouwwerken voor nieuwbouw” en niet voor renovaties/verbouw. Verbouw en renovaties staan gepland om op 1 juli 2025 ook onder gevolgklasse 1 te gaan vallen.

Gevolgen ontwikkeling politie:

Door de ontwikkelingen in de landelijke veiligheid en de terugtrekkende beweging van de politie wordt er steeds meer van cluster Toezicht en Handhaving verwacht. De aanpak van kleine ergernissen en lichte criminaliteit komt steeds meer op het bordje van de gemeenten te liggen. Dit uit zich onder andere in het uitvoeren van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke taken, waarbij steeds meer bestuursrechtelijk wordt gehandhaafd. Het bestuursrechtelijk handhaven zorgt er voor dat de burger veelal eerst wordt gewaarschuwd voordat er een strafmaatregel volgt. Hierdoor heeft de burger de kans om de overtreding te beëindigen, geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken, of om te voorkomen dat de overtreding herhaald wordt. Dit wordt gerealiseerd door bijvoorbeeld een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang. Het meer bestuursrechtelijk handhaven is nog meer in lijn met de handhavingsstrategie die de gemeente Zutphen heeft gevormd in dit handhavingsuitvoeringsprogramma.

Met de verwachte verhoging van de boa-capaciteit vanaf 2025 kan er onder andere meer aandacht worden besteed aan de horeca-nachten in de stad. Om de leefbaarheid in de binnenstad te vergroten speelt de inzet van de boa's een cruciale rol. Dankzij de uitbreiding van het team kan er met meer regelmaat boa's worden ingezet in de horeca-nachten en kan er adequater en proactiever worden opgetreden. Ze zijn in staat om zelf te acteren en taken zonder de directe betrokkenheid van de politie af te handelen. Doordat de boa's van de gemeente Zutphen sinds juni 2024 beschikken over handboeien, kan deze ambitie nog beter worden behaald en nemen ze nog meer taken van de politie uit handen.

Al met al is de combinatie van het toenemen van de boa-capaciteit, nieuwe bevoegdheden en het meer bestuursrechtelijk handhaven een stap vooruit voor de gemeente Zutphen. Het stelt de boa's in staat om de leefbaarheid in de gemeente te vergroten.

Regionaal en lokaal

Ondermijning:

Ondermijning is prioriteit in het Veiligheidsbeleid. De aanpak van ondermijnende criminaliteit vereist een integrale en brede aanpak, onder meer door integrale controles door teams Veiligheid en VenH, samen met bijvoorbeeld politie, Arbeidsinspectie en de Douane. Ook hebben de toezichthouders een belangrijke signalerende functie. Net als in 2024 wordt dit ook in 2025 bij het cluster Toezicht en Handhaving en de toezichthouders van VenH een aandachtspunt. In het kader van integrale samenwerking wordt het onderwerp ondermijning steeds meer projectmatig opgepakt, zodat de capaciteit doelmatig wordt ingezet.

(Extreme) woonoverlast, overlast drugsgebruik en horeca-overlast:

Deze onderwerpen worden in de door de raad vastgestelde IVP omschreven. Aanvullend hierop werkt cluster Toezicht en Handhaving nauw samen met de procesregisseurs, zoals bijvoorbeeld het monitoren van situaties. Verdere toelichting van de werkzaamheden van de procesregisseurs zijn tevens beschreven in het IVP.

De boa's hebben sinds 2023 een meer uitgebreide toezichthoudende en handhavende rol gekregen bij horeca-overlast. Door de vragende maatschappij is dit in 2024 verder uitgebreid. Dit heeft er toe geleid dat in 2024 de inzet in de horeca nachten verdubbelt zijn, ten opzichte van 2023. Dit is ook terug te zien in de registraties door de boa's, deze zijn hiermee ook verdubbelt. Daarnaast ontvangen wij positieve reacties op de aanwezigheid van de boa's in de horecanachten. De aanwezigheid van de boa's zorgt een positief effect op de verloop van een horecanacht en op de overlast die zich tijdens een horeca nacht af speelt. Door de verdere uitbreiding van de capaciteit van team toezicht en handhaving (zie hiervoor hoofdstuk 5), kan er in 2025 nog meer aandacht worden besteed aan het bevorderen van de balans tussen de leefbaarheid en levendigheid in de binnenstad van de gemeente Zutphen. De boa's zijn telefonisch bereikbaar voor inwoners en horecaondernemers.

Verwaarlozing instandhouding monumenten:

Een tendens is dat rijks- en gemeentelijke monumenten in combinatie met particulier bezit een risico met zich meebrengen tot het (bewust) nalatig omgaan met het erfgoed. Dit met de achterliggende gedachte dat vervolgens het pand zodanig slecht is/wordt dat dit gesloopt moet worden in verband met veiligheid of dat er onherstelbare schade ontstaat aan monumentale waarden en daarmee de weg vrij is voor de eigenaar om verandering door te voeren zonder last te hebben van de monumentale status. Gelukkig gaat er heel veel goed in Zutphen en hebben we daar ook oog voor. Erfgoed is een specialisme waarvan we de kennis in eigen huis hebben. En wel met een zodanige kwaliteit die niet iedere gemeente in huis heeft. Dat is ook nodig en wenselijk voor de gemeente Zutphen, gelet op de historische binnenstad, maar ook de beschermde stads- en dorpsgezichten. Maar dat neemt niet weg dat we wel ook aandacht moeten hebben voor de eigenaren die bewust of onbewust minder zorgvuldig omgaan met een cultuurhistorisch waardevol pand. In de voorlichtende sfeer benaderen we een monumentenstatus dan ook niet als een bedreiging, maar juist als een kans en een meerwaarde voor de eigenaar en de omgeving van het pand. En dit vraagt vaak op velerlei gebied om maatwerk. In 2025 gaan we aan de hand van een zogenaamde top 10-lijst de handhaving op dit gebied verder vervolgen.

Programma Sterke Wijken:

Het programma Sterke Wijken is een onderdeel van de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Hierin wordt uit gegaan van de sociale kwaliteit van de samenleving. Er wordt onder andere gekeken wat er nodig is om aan te sluiten bij de doelstellingen om laagdrempelig buurt initiatieven te ondersteunen en het bevorderen van projecten in de wijk welke zorgen voor een sterkere sociale basis. Aan de voorkant wordt er afgevraagd welke thema's beter (deels) vanuit de samenleving worden opgepakt. Beroepskrachten, zoals o.a. stichting Perspectief, wijkregisseurs en politie pakken niet direct de regie en nemen het niet over, maar voegen alleen toe wat nodig is. Onderdeel van het programma Sterke wijken is het wijkgericht werken. Dit wordt verder uitgewerkt (in relatie tot de visie op dienstverlening), gebaseerd op de geleerde lessen en inspirerende voorbeelden van binnen en buiten Zutphen. In de doorontwikkeling van de organisatie wordt gewerkt aan de integrale interne samenwerking door verbindingen te leggen tussen teams, programma's, strategische visies en uitvoeringstaken. Zo worden interventies van beroepskrachten over bepaalde onderwerpen besproken en wordt er goed nagedacht over de rol en inzet van deze beroepskrachten. Dit zorgt voor het vergroten van de bewustwording op het thema 'vermaatschappelijking' en het stimuleren van een samenlevingsopbouw die niet individueel maar collectief en preventie te werk gaat.

Preventie met Gezag:

Het kabinet wil met het programma Preventie met Gezag investeren in de meest kwetsbare wijken in Nederland. Dit programma wil voorkomen dat kinderen en jongeren van 8 tot met 27 jaar in aanraking komen met ondermijnende criminaliteit of daarin doorgroeien. De gemeente Zutphen doet mee aan dit programma. Zutphen laat, vanwege zijn stedelijke functie, in bijna alle vormen van overlast en misdrijven, zowel absoluut als relatief, hoge registraties zien. Zutphen is van oudsher aantrekkelijk voor zorginstellingen en zorgondernemers die zich richten op de huisvesting van zorgdoelgroepen zoals GGNet, Tactus, Leger Des Heils, Penitentiare Inrichting, asielzoekerscentrum, etc. Daardoor kent ons gebied een grotere concentratie van inwoners die ooit zijn uitgestroomd uit een instelling of de gevangenis en hier zijn blijven wonen. Het aantal inwoners met psychiatrische en psychosociale problematiek is vooral in Zutphen hoger dan gemiddeld (blijkens het GGZ-regiobeeld). De zorg voor veiligheid door bijvoorbeeld politie en het Zorg- en Veiligheidshuis, is daarmee al tot het maximale belast.

De gemeente Zutphen wil bereiken dat jongeren minder gevoelig worden voor verslaving en vormen van misbruik en ook minder overlastgevend of crimineel gedrag vertonen. Hiervoor zetten we enerzijds in op een strikte aanpak met handhaving en toezicht. Tevens zetten we in op preventie via voorlichting en bewustwording, ook bij ouders.

Anderzijds bieden we jongeren een positief alternatief en perspectief, met bijvoorbeeld activiteiten van sport en spel, passende scholing, passend werk en ondersteunende begeleiding waar nodig. De initiatieven die we hiervoor hebben ingericht, zijn nu nog los van elkaar vorm gegeven. We willen deze initiatieven beter op elkaar laten aansluiten tot ze één logisch samenhangend geheel vormen van preventieve, handhavende en stimulerende interventies. We verwachten dat dit meer (meetbaar) effect zal sorteren in de gemelde overlast en criminaliteit in Zutphen.

Daarnaast sluiten wij zo veel mogelijk aan bij bestaand gemeentelijke, regionaal en landelijke beleid op de verschillende leefgebieden van jongeren zoals onderwijs, werk en inkomen en sport. Denk hierbij aan het armoedebeleid en het Thuiszitterspact. We bouwen voort op wat er al is en wat werkt en doen geen nieuwe dingen als dat niet hoeft.

Bijlage II. Strategie

Vergunningen en Handhaving

Toezicht betreft de controle op de naleving van regelgeving. We onderscheiden binnen VenH vergunninggebonden en niet-vergunninggebonden toezicht (gebiedsgericht). Vergunninggebonden toezicht verandert op termijn door de komst van de Wkb.

Vergunninggebonden toezicht

Onder toezicht vallen de inspecties ter plaatse, verslaglegging en dossiervorming als mogelijke juridische basis voor een handhavingstraject.

Er wordt toezicht gehouden op de uitvoering van de activiteiten: bouwen, planologisch afwijkend gebruik, wijzigen monument, reclames, object plaatsen en brandveilig gebruik. Vergunninggebonden betekent in dit geval dat hiervoor omgevingsvergunningen zijn aangevraagd en dat die voor toezicht zijn doorgezet naar de toezichthouders.

Het leeuwendeel van de werkzaamheden van de toezichthouders bestaat uit het controleren van omgevingsvergunningen. Het gaat daarbij voornamelijk om de activiteit bouw. Het aantal omgevingsvergunningen dat de laatste jaren wordt aangevraagd kent een stijgende lijn en dat heeft ook gevolgen voor toezicht hierop.

Met betrekking tot de activiteit “wijzigen van een monument” vindt toezicht vaak plaats met één van de erfgoedadviseurs.

Met betrekking tot de brandveiligheid hebben we eigen brandveiligheidsspecialisten en ook zaken die door de VNOG worden beoordeeld. Handhaving van brandveiligheidsaspecten vindt plaats door onze eigen brandveiligheidsspecialisten waar nodig met juridische ondersteuning. De insteek bij brandveiligheid is zoveel mogelijk aan de voorkant meedenken en tijdens de bouw meekijken, zodat een brandveilig gebruik gewaarborgd is. Een bijzonder aspect daarbij is de brandcompartimentering bij het wonen boven winkels. Dit komt steeds meer voor gelet op de woningbehoefte. Om veilig wonen te waarborgen is daar tevens aandacht voor. Juist bij de transformatie in de binnenstad van Zutphen werken de korte lijntjes intern tussen de brandveiligheidsspecialisten, vergunningverleners en toezichthouders bouw en erfgoed goed om tot een integrale aanpak en maatwerk te komen.

Niet vergunninggebonden toezicht

Niet vergunninggebonden toezicht betreft het algemeen toezicht en de controle op illegale bouw of bouw strijdig met de veiligheidseisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) (voorheen het Bouwbesluit), illegaal gebruik en de zogenaamde BAG-meldingen (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) of op basis van een verzoek tot handhaving. Het niet-vergunninggebonden toezicht vindt veelal gebiedsgericht plaats of thematisch. Juist vergunningvrij bouwen zowel planologische als bouwtechnisch vraagt om meer niet-vergunninggebonden toezicht. Niet iedereen is op de hoogte van de complexe van regelgeving. En soms wordt bewust, maar vaak onbewust afgeweken van de regelgeving. Daar komt de informerende en controlerende taak van toezicht duidelijk naar voren.

Juridische procedures

Het gaat hier om de juridische afwikkeling van door de toezichthouders gedane constatering en afdoening van klachten en handhavingverzoeken. We wikkelen het volledige proces in eigen beheer af, van het behandelen van ingediende zienswijzen, het horen in bezwaar tot en met procedure bij de rechtbank en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en de uitvoering van dwangmaatregelen.

Behandeling van verzoeken in het kader van de Wet open overheid vallen ook onder dit taakveld. Ook uitvoeringsbeleid hoort bij de juridische functie.

Toezicht en Handhaving van team Veiligheid

De drievoudige aanpak, te weten preventie, waarschuwen en sanctionering wordt gebruikt om een veilige en verantwoorde omgeving te waarborgen. In eerste instantie wordt de nadruk gelegd op preventieve maatregelen. De gemeente Zutphen streeft naar een samenleving waarin het gesprek voorop staat. Door het verstrekken van heldere informatie willen we ongewenst gedrag voorkomen en een positieve gedragsverandering stimuleren. Het is belangrijk dat de gemeente Zutphen duidelijk is naar haar inwoners en ondernemers over wat wel en niet is toegestaan. Het treffen van preventieve maatregelen kan op verschillende manieren gebeuren, bijvoorbeeld voorlichten. Door eerst te informeren kan er een bewustwording worden gecreëerd over de geldende wet- en regelgeving. Ook door participatie en de gemeenschap te betrekken bij vraagstukken, kunnen er aanpassingen worden gedaan, waardoor de overtredingen kunnen worden voorkomen.

Bij geconstateerde overtredingen handelen handhavers consequent op. Vergelijkbare situaties handelt de gemeente op vergelijkbare wijze af. Hiermee voorkomen we willekeur en rechtsongelijkheid. Bij bewuste overtreding van de regels wordt er direct proactief opgetreden.

Door een gestructureerde aanpak willen we een balans creëren tussen het stimuleren van gewenst gedrag, het informeren van de gemeenschap, en het handhaven van de regels met indien nodig passende sancties. Door het hanteren van een wijkgerichte aanpak blijft toezicht en handhaving op de hoogte van de ontwikkelingen in de wijk. Door aan het werk te gaan met deze actuele ontwikkelingen kan er proactief worden opgetreden. Dit zorgt er voor dat de handhavers op de juiste plekken, tijden en dagen worden ingezet. Met deze doelgerichte handhavingsacties speelt toezicht en handhaving in op ontwikkelingen die mogelijk tot onrust zou kunnen leiden.

Bijlage III. Toelichting op capaciteit

Vergunningen en Handhaving

Voor de uitvoering van alle handhavingstaken in relatie tot de grootte van het grondgebied van Zutphen alsmede de ambities tot behoud van de kwaliteiten binnen gemeente Zutphen is de beschikbare personele capaciteit niet toereikend. Het is dan ook niet mogelijk om alle handhavingstaken volledig uit te voeren binnen de daarvoor beschikbaar gestelde uren, mede gelet op de vele monumentale of anderszins waardevolle panden. In het huidige handhavingsbeleid is dan ook al een prioritering opgenomen. In de dagelijkse handhavingspraktijk werkt deze prioritering verder door.

Er zijn veel vergunningen verleend in de afgelopen jaren. Dit vraagt dus capaciteit van toezicht. Daarnaast zijn er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet eind 2023 veel aanvragen tot omgevingsvergunningen ingediend om niet onder de werking van de Omgevingswet te vallen. Dit surplus is de eerste helft van 2024 een min of meer continue aantal aan aanvragen dat niet in behandeling kon worden genomen. Het zijn wisselende aanvragen geweest, maar een continue aantal.

Gezien de beschikbare uren, controleren we veelal op hoofdlijnen. Accent daarbij ligt op het begeleiden van de bouw, controle van wapening en andere constructieve elementen, maatvoering en het uitvoeren van eindcontroles. De inspecteurs bepalen zelf op basis van aard en grootte van het bouwwerk en overige bijzonderheden de benodigde controlemomenten en stemmen dat af met de bouwer en met externe handhavingspartners. Prioriteit bij de bouwcontroles ligt op constructieve veiligheid, brandveiligheid en bouwen conform vergunning. Bij monumenten en beschermd erfgoed speelt ook de instandhouding (van de uitstraling) van de bebouwing een extra grote rol. Op dit moment is door de beperkte invoering van de Wkb zoals hiervoor genoemd nog geen echte invloed op het werk van toezicht te merken. Op termijn komt wel administratief werk in de vorm van beoordelen meldingen, bijhouden informatieplichten voor in de plaats. In hoeverre dit een vermindering van de werklast gaat opleveren is nog steeds de vraag, zeker nu gemeenten de bevoegde instantie blijven voor handhaving.

Toezicht en Handhaving van team Veiligheid

Kerntaak van cluster Toezicht en Handhaving is het vergroten van de leefbaarheid en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte. In 2025 is er meer capaciteit gecreëerd binnen Toezicht en Handhaving. Hierdoor kan de leefbaarheid binnen de gemeente worden vergroot en is Toezicht en Handhaving nog nadrukkelijker aanwezig op straat. Door het vergroten van de capaciteit is het mogelijk om met nog meer regelmaat boa's in dienst te hebben in de horeca-nachten.

Het vergroten van de capaciteit leidt ertoe dat er meer actief wordt toegezien op het naleven van zowel landelijke als gemeentelijke regels en voorschriften. Bij overtredingen spreken zij mensen aan en waarschuwen en/of bekeuren ze. Het team kan ook aangesproken worden door inwoners met vragen of signalen. In dat geval zijn de medewerkers vooral dienstverlenend en hulpvaardig, in het verlengde van hun rol en taken. Doordat zij geüniformeerd en dus zichtbaar en herkenbaar op straat lopen, hebben zij ook een preventieve werking op mogelijke overtredingen.

Die zichtbare, dienstbare én controlerende rol vereist uiteraard de nodige kennis en vaardigheden. Het cluster Toezicht en Handhaving werkt in een rooster met onregelmatige diensten. Op deze wijze kan zoveel mogelijk worden voldaan aan de behoefte van de samenleving op gebied van toezicht en handhaving.